

Høringsnotat

Høringsnotat om EU-kommisjonens forslag til direktiv
om miljøpåstander og miljømerker

**Forslag til Europaparlaments- og rådsdirektiv om underbygging og
kommunikasjon av miljøpåstander
KOM(2023)166**

I. Innledning

Kommisjonen la 22. mars 2023 fram sitt forslag til direktiv om miljøpåstander og miljømerker. Forslaget er en del av gjennomføringen av kommisjonens grønne giv og bygger på kommisjonens handlingsplaner for en sirkulær økonomi og for forbrukerpolitikken. Forslaget kompletterer [forslaget til direktiv om styrket forbrukervern i det grønne skiftet](#), som ble lagt fram 30. mars 2022, og som ble sendt på [høring](#) fra Barne- og familiedepartementet 29. juni 2022. For dette forslaget har rådet og parlamentet fastsatt sin forhandlingsposisjon og trepartsforhandlinger (trilog) har startet.

Forslaget til direktiv om miljøpåstander og miljømerker skal supplere og ytterligere styrke forbrukernes muligheter til å gjøre gode miljøvalg. Forslaget skal bidra til at forbrukerne får pålitelig, forståelig og relevant informasjon ved å stille krav til påstander og merker. Reduksjon av antallet ulike merkeordninger og upålitelige påstander kan også være en fordel for næringsdrivende og sikre like konkurransevilkår.

Etter forslaget anses *merker* som spesifikk form for miljøpåstand, slik at bestemmelsene i artikkel 3-6 om miljøpåstander også vil gjelde for miljømerker, med noen tilleggskrav til miljømerker i artikkel 7 og miljømerkeordninger i artikkel 8. I teksten nedenfor vil omtale som refererer til påstander også gjelde merker.

Foretak med færre enn 10 ansatte og med en årlig omsetning på høyst 2 millioner euro (mikroforetak) er unntatt fra flere av bestemmelsene (artiklene 3.3, 4.3 og 5.2, 5.3 og 5.6), med mindre de ønsker å få utstedt et samsvarssertifikat for en miljøpåstand. I så fall må de oppfylle kravene.

II. Nærmere om de enkelte bestemmelsene i forslaget

1. Virkeområdet for forslaget

Artikkel 1 fastsetter virkeområdet. Det gjelder eksplisitte i (motsetning til implisitte) miljøpåstander, i praksis også miljømerker, knyttet til produkter eller næringsdrivende, som anvendes i næringsdrivendes handelspraksis i forhold til forbrukere. Direktivet kommer ikke til anvendelse der annet EU-regelverk, som er listet opp, regulerer samme forhold, for eksempel EU-regler om EU-miljømerket eller merking av økologiske produkter.

Artikkel 2 fastsetter definisjoner. Flere av definisjonene viser til definisjoner i gjeldende versjon av direktiv om urimelig handelspraksis. Andre viser til definisjoner som foreslås tatt inn i det direktivet gjennom forslaget om styrket forbrukervern i det grønne skiftet.

2. Krav til underbygging av miljøpåstander

Artikkel 3 fastsetter minstekrav til underbygging av miljøpåstander, og dermed også miljømerker. For å forhindre at påstander er villedende eller uriktig skal påstanden underbygges med en vurdering som blant annet:

- angir om påstanden gjelder hele eller deler av produktet eller den næringsdrivendes aktiviteter
- er basert på alminnelig anerkjent vitenskapelig dokumentasjon, nøyaktige opplysninger og tar hensyn til relevante internasjonale standarder
- viser at miljøpåvirkning, miljøaspekter og miljøprestasjoner påstanden gjelder er vesentlige ut fra et livssyklusperspektiv
- ved påstand knyttet til miljøprestasjon tar hensyn til alle miljøaspekter og all miljøpåvirkning som er vesentlig for å vurdere miljøprestasjon
- viser at påstanden ikke bare refererer til oppfyllelse av lovpålagte krav; gir informasjon om hvorvidt produktet eller den næringsdrivende påstanden refererer til er vesentlig bedre enn det som er vanlig praksis mht. miljøaspekter, miljøpåvirkning eller miljøprestasjon
- identifiserer om en forbedring med hensyn til miljøaspekter, miljøpåvirkning eller miljøprestasjon påstanden refererer til fører til skade i forhold til miljøpåvirkning på klimaendringer, ressursforbruk og sirkularitet, bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser, forurensning, biodiversitet, dyrevelferd og økosystemer
- skiller kompensasjon for klimagassutslipp på den ene siden fra klimagassutslipp knyttet til produktet eller den næringsdrivende påstanden gjelder på den andre siden
- spesifiserer om kompensasjonen relaterer seg til utslippsreduksjon eller -opptak, samt beskriver hvordan kompensasjoner har en høy grad av integritet og er korrekt angitt for å speile den påståtte virkningen på miljøet
- inkluderer primærdata som den næringsdrivende har tilgang til
- inkluderer relevante sekundærdata som er representative for den spesifikke verdikjeden for produktet eller den næringsdrivende som påstanden gjelder, hvis det ikke foreligger primærdata.

Mikroforetak er unntatt fra kravene i denne bestemmelsen, med mindre de ønsker å få utstedt et samsvarssertifikat for miljøpåstanden. I så fall må de oppfylle kravene.

Artikkel 4 fastsetter ytterligere krav til *sammenlignende* påstander, dvs. påstander som direkte eller implisitt gir uttrykk for at et produkt eller en næringsdrivende har mindre miljøpåvirkning eller bedre miljøprestasjon sammenlignet med andre produkter eller næringsdrivende.

Kravene er:

- bruk av tilsvarende informasjon og data ved vurderingen
- bruk av data som er generert eller fremskaffet på en tilsvarende måte
- tilsvarende dekning av stadier langs verdikjeden, samtidig som det sikres at de viktigste fasene blir tatt i betraktning for alle produkter og næringsdrivende som sammenlignes
- tilsvarende dekning av miljøvirkninger, miljøaspekter eller miljøprestasjoner, samtidig som det sikres at de viktigste blir tatt i betraktning
- tilsvarende forutsetninger for vurderingen legges til grunn

For sammenlignende påstander om forbedring av et produkt sammenlignet med et annet produkt fra den samme næringsdrivende, et produkt fra en næringsdrivende som ikke lenger er aktiv på markedet eller selger til forbrukere, skal det redegjøres for forbedringens innvirkning på andre miljøaspekter og -virkninger og miljøprestasjon, og referanseåret skal angis.

Mikroforetak er unntatt fra kravene i denne bestemmelsen, med mindre de ønsker å få utstedt et samsvarssertifikat for miljøpåstanden. I så fall må de oppfylle kravene.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter som utfyller kravene til underbygging av bestemte typer påstander. Disse delegerte rettsaktene skal baseres på resultatene av overvåkingen av utviklingen av miljøpåstander på markedet, for å gjøre det mulig å prioritere påstander som er egnet til å villedende forbrukere. For visse typer påstander kan det imidlertid være behov for å vedta delegerte rettsakter uten å avvente resultatet av overvåking og innrapportering etter artikkel 20.

3. Krav til kommunikasjon av miljøpåstander

Etter bestemmelsene i [artikkel 5](#) stilles det blant annet krav om at alle miljøpåstander som kommuniseres blant annet:

- bare skal omfatte forhold som er underbygget i samsvar med artikkel 3-5 og som er identifisert som betydelig ut fra et livssyklusperspektiv og miljøprestasjon for det respektive produktet eller den næringsdrivende.
- skal ledsages av opplysninger om hvordan forbrukerne kan bruke produktet på en hensiktsmessig måte for å redusere miljøpåvirkningen, dersom bruksfasen er blant de mest relevante for påstanden
- for påstander knyttet til framtidig miljøprestasjon, inkludere en tidfestet forpliktelse for forbedringer innen egne aktiviteter og verdikjeder
- skal ledsages av opplysninger, fysisk eller i form av en nettlente, QR-kode e.l., om produktet eller den næringsdrivende og hvordan påstanden underbygges, herunder opplysninger om:
 - miljøaspekter, miljøvirkninger eller miljøprestasjon som omfattes av påstanden,
 - relevante EU-standarder eller internasjonale standarder.

- underliggende undersøkelser og beregninger som er brukt for å vurdere, måle og overvåke det som påstanden omhandler
- for klimarelaterte påstander basert på kompensasjon for drivhusgassutslipp, i hvilken grad de baseres på kompensasjon og om de gjelder utslippsreduksjoner eller -opptak
- vurderingene, på en måte som er klar og forståelig for forbrukere, på minst ett av de offisielle språkene i den medlemsstat som påstanden fremsettes

Mikroforetak er delvis unntatt fra kravene i bestemmelsen i artikkel 5, med mindre de ønsker å få utstedt et samsvarssertifikat for miljøpåstanden. I så fall må de oppfylle kravene.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter for å utfylle kravene til kommunikasjon av miljøpåstander.

Artikkel 6 regulerer påstander om forbedring av et produkt sammenlignet med et annet produkt. Slike påstander kan ikke gjelde sammenligninger med et annet produkt fra samme næringsdrivende, fra en konkurrerende næringsdrivende som ikke lenger er aktiv på markedet eller fra en næringsdrivende som ikke lenger selger til forbrukerne, med mindre forbedringen er betydelig og oppnådd i løpet av de siste fem årene.

4. Bestemmelser om miljømerker og miljømerkeordninger

Forslaget til direktiv om miljømerker og miljøpåstander må ses i sammenheng med forslaget fra 2022 til endringer i direktivet om urimelig handelspraksis i forslag om styrket forbrukervern i det grønne skiftet, som er omtalt i innledningen, samt kommisjonens [veiledning](#) om tolkning og anvendelse av direktivet om urimelig handelspraksis.

Direktiv om urimelig handelspraksis har en såkalt «svarteliste» som angir handlinger som alltid er forbudt. Forslaget til endringer av direktivet som ble lagt fram i 2022 inneholder en tilføyelse i svartelisten knyttet til bærekraftsmerker. Etter dette forslaget vil det være forbudt å bruke bærekraftsmerker som ikke er enten er basert på en sertifiseringsordning eller er etablert av offentlig myndighet.

Forslaget inneholder også et forbud mot å fremsette en generisk miljøpåstand uten at spesifisering av påstanden angis på klar og framtreddende måte på samme medium, bortsett fra der man kan vise til anerkjent utmerket miljøprestasjon, som er definert som miljøprestasjon som:

- oppfyller kravene i forordning (EU) 66/2010 om EU Ecolabel, eller
- oppfyller kravene til anerkjente nasjonale eller regionale EU ISO 14024 type I-ordninger (som f.eks. den nordiske Svanen), eller
- har de beste miljøprestasjoner i samsvar med andre EU-regler, f.eks. reglene om energimerking

Dette forslaget er nå til behandling i parlamentet og rådet, og vil, når det blir vedtatt, sette noen av rammene for bruk miljømerker og påstander, mens mer detaljerte krav vil reguleres av forslag til direktiv om miljøpåstander og miljømerker.

I tillegg finnes det en rekke bestemmelser i sektorlovgivning, som for eksempel EU-regler om merking av organiske produkter, som forslaget om miljøpåstander ikke vil gjelde for, jf. artikkel 2.

Artikkel 7 fastsetter at *miljømerker* skal oppfylle kravene i artiklene 3-6 og skal verifiseres i samsvar med artikkel 10, jf. artikkel 11.

Videre fastsetter bestemmelsen at bare merker som er etablert gjennom EU-regelverk, som for eksempel reglene om energimerking, kan ha en rangering eller score for et produkt eller en næringsdrivende basert på en aggregert indikator for miljøpåvirkning.

Artikkel 8 fastsetter mer detaljerte krav til *miljømerkeordninger*, dvs. sertifiseringsordninger som sertifiserer at et produkt, en prosess eller en næringsdrivende oppfyller kravene til et miljømerke. Dette kan være private ordninger eller ordninger etablert av offentlig myndighet, som for eksempel den nordiske Svanen.

Etter forslaget skal sertifiseringsordning defineres på samme måte som i forslaget til endringer i direktiv om urimelig handelspraksis dvs. «en tredjepartsverifikasjonsordning, som er åpen på gennemsiktige, retfærdige og ikkediskriminerende vilkår for alle ervervsdrivende, der vil og kan opfylde ordningens krav, og hvorved det certificeres, at et produkt oppfyller visse krav, og for hvilken overvågingen af overholdelsen er objektiv, baseret på internationale, EU- eller nationale standarder og procedurer og foretages af en part, der er uafhængig af både ordningsejeren og den ervervsdrivende»

Kravene som stilles til miljømerkeordninger er relativt like styringskriteriene for en rekke kjente og anerkjente offentlige og private bærekraftsmerkeordninger, og inkluderer følgende:

- åpenhet om ordningen ved at lettforståelig og tilstrekkelig detaljert informasjon er tilgjengelig om ordningens eierskap, beslutningsorganer og mål, samt ordningens formål, krav og prosedyrer for å overvåke etterlevelse
- vilkårene for å delta i ordningen skal være proporsjonale med tanke på størrelsen på og omsetningen til virksomhetene slik at små og mellomstore virksomheter ikke ekskluderes fra å delta
- kriteriene som ligger til grunn for tildeling av merker skal blant annet være utviklet av eksperter og skal ha vært hørt av berørte parter
- det finnes klage- og tvisteløsningordninger
- prosedyrer for håndtering av manglende overholdelse og mulighet for å trekke tilbake eller suspendere tillatelse til bruk av merket

Et av formålene med direktivforslaget er å begrense antallet merkeordninger. Artikkel 8 inneholder derfor også noen bestemmelser som skal begrense utbredelsen av merkeordninger. Disse reglene også skal gjelde fra den datoen direktivet skal være gjennomført i nasjonal rett, nedenfor kalt gjennomføringsfristen.

I teksten refereres det til EU, medlemstatene og tredjeland. Dersom direktivet ikke tas inn i

EØS-avtalen vil Norge anses som et tredje land. Dersom direktivet tas inn i EØS-avtalen, vil de nevnte referansene leses som EØS, EØS-statene (dvs. EUs medlemsstater+ Norge, Island og Liechtenstein) og Norge vil ikke regnes som tredjeland.

Nasjonale eller regionale ordninger innenfor EU/EØS som er etablert av offentlig myndighet (artikkel 8.3)

Bestemmelsen regulerer nasjonale eller regionale ordninger som er etablert av offentlig myndighet, som f.eks. den nordiske Svanen. Ordninger som er etablert før gjennomføringfristen tillates brukt forutsatt at de oppfyller kravene i direktivet. Fra tidspunktet for gjennomføringsfristen blir det forbudt å etablere nye ordninger av denne typen.

Ordninger etablert av offentlig myndighet i tredjeland (artikkel 8.4)

Merker knyttet til ordninger som er etablert før gjennomføringsfristen tillates brukt forutsatt at de oppfyller kravene i direktivet. For ordninger som etableres etter gjennomføringsfristen, må det søkes om godkjenning fra kommisjonen. Godkjenning vil bare bli gitt dersom merket gir merverdi enten mht. miljømessige ambisjoner, navnlig dekning av miljøpåvirkning, miljøaspekter eller miljøprestasjon eller merverdi for en bestemt produktgruppe eller sektor, sammenlignet med eksisterende merker i EU og nasjonale og regionale ordninger innenfor EU.

Private merkeordninger (EU/EØS og tredjeland) (artikkel 8.5)

Private merkeordninger som er etablert før gjennomføringsfristen må oppfylle kravene i direktivet, inkludert sertifisering. Etter gjennomføringsfristen vil aktører som ønsker å etablere en merkeordning søke om godkjenning av ordningen for å kunne bruke merket på det europeiske markedet. Godkjenning gis av medlemsstatene, og kommisjonen skal underrettes når nye merkeordninger godkjennes. For å få godkjenning må ordningene, i tillegg til å oppfylle øvrige krav i direktivet:

- gi merverdi mht. miljømessig ambisjon, inkludert dekning av miljøpåvirkning, miljøaspekter eller miljøprestasjon eller i forhold til en bestemt produktgruppe, og
- ha evne til å støtte små og mellomstore bedrifters grønne omstilling, sammenlignet med eksisterende ordninger som tillates brukt i EU.

Bestemmelsen inneholder videre en liste over forhold det skal framlegges dokumentasjon for ved søknad om godkjenning.

Kommisjonen skal offentliggjøre en liste over offisielt anerkjente miljømerker som kan brukes på EU-markedet etter gjennomføringsfristen. Kommisjonen gis videre myndighet til å fastsette gjennomføringsrettsakter knyttet til blant annet kravene til godkjenning, innhold og format for dokumentasjon og prosedyren for godkjenning.

Artikkel 9 fastsetter krav til at de næringsdrivende foretar en gjennomgang og oppdatering av informasjonen som brukes som underlag for dokumentasjon av en miljøpåstand når det

foreligger omstendigheter som kan gjøre at påstanden ikke lenger er korrekt. En slik gjennomgang skal uansett gjøre senest innen 5 år etter at informasjon for å dokumentere påstanden ble levert. Gjennomgangen skal inkludere underliggende informasjon for å sikre at kravene etter artiklene 3 og 4 fortsatt er oppfylt. Den oppdaterte skal verifiseres etter artikkel 10 på nytt.

5. Ex-ante verifikasjon av miljøpåstander og miljømerkeordninger

Artikkel 10 beskriver hvordan dokumentasjon og kommunikasjon av miljøpåstander og -merker, samt merkeordninger må verifiseres av tredjepart for å oppfylle kravene i direktivet før påstanden eller merket kan brukes i kommersiell kommunikasjon. Medlemsstatene skal etablere prosedyrer for slik verifikasjon.

Verifikasjon skal utføres av et organ ("kontrolløren") som er akkreditert etter artikkel 11, og i samsvar med prosedyrene som er etablert av medlemsstatene. Det vil sikre at verifikasjonen er pålitelig.

Når kontrolløren har utført kontrollen, vil det bli utstedt et *samsvarssertifikat* dersom kravene er oppfylt. Sertifikatet vil bli anerkjent i hele EU. Sertifikatene vil deles og være tilgjengelig via informasjonssystemet for det indre marked. Det vil gjøre det mulig for næringsdrivende å bruke påstander i en kommersiell kommunikasjon til forbrukere på tvers av det indre markedet. Samsvarssertifikatet vil gi virksomheter visshet om at en sertifisert påstand ikke vil bli utfordret av tilsynsmyndigheter i en annen medlemsstat. Denne framgangsmåten vil også gjelde for verifisering av merkeordninger med hensyn til overholdelse av kravene som stilles til merkeordninger.

Påstander og merker kan uavhengig av om det er utstedt sertifikat vurderes etter relevante bestemmelser i direktiv om urimelig handelspraksis, gjennomført i markedsføringsloven. Det kan for eksempel være tilfelle dersom en påstand ut fra konteksten kan anses villedende.

Ordningen gjelder bare mikroforetak dersom de ønsker å få utstedt et samsvarssertifikat.

Forslaget innebærer også at kommisjonen vil få myndighet til å vedta gjennomføringsrettsakter blant annet om formatet for samsvarssertifikat.

Artikkel 11 fastsetter at kontrolløren må være et organ som er uavhengig av produktet eller den næringsdrivende påstanden gjelder. Organet må være akkreditert etter forordning (EF) nr. 765/2008. Videre fastsetter bestemmelsene blant annet at organet skal ha høy grad av faglig integritet og være uten interessekonflikter for å sikre uavhengig dømmekraft. Det må også ha den nødvendige kompetansen, utstyret og infrastrukturen til å utføre verifikasjonene, samt tilstrekkelig og egnet personell som overholder reglene om taushetsplikt.

6. Tiltak for små og mellomstore bedrifter

Etter artikkel 12 skal medlemsstatene sette i verk tiltak som små og mellomstore bedrifter kan dra nytte av. Slike tiltak skal minst være retningslinjer eller tilsvarende mekanismer for å øke kjennskapen til hvordan kravene for påstander og merker kan oppfylles. I tillegg kan det,

med forbehold av gjeldende statsstøtteregele, gis økonomisk støtte, tilgang til finansiering, spesialisert ledelses- og personalopplæring, samt organisatorisk og teknisk bistand.

7. Tilsyn og håndheving mv.

Artikkel 13 fastsetter at medlemsstatene skal utpeke en eller flere «vedkommende myndigheter» («competent authorities» i engelsk ordlyd, heretter kalt myndighet) som skal være ansvarlig for anvendelse og håndheving av bestemmelsene.

Dersom mer enn én myndighet er utpekt, må det klargjøres hvem som har hvilke oppgaver og det må etableres hensiktsmessige kommunikasjons- og samordningsmekanismer.

Dersom myndigheten til håndheving av artiklene 5 og 6 legges til det organet som håndhever nasjonale bestemmelser som gjennomfører direktiv om urimelig handelspraksis (i Norge Forbrukertilsynet), kan medlemsstatene gjøre unntak fra bestemmelsene om tilsyn og håndheving i artiklene 14-17. Bakgrunnen er at myndighetene da i stedet vil blant annet kunne bruke reglene som følger av dette direktivet artikkel 11 og annet forbrukervernregelverk.

Artikkel 14 fastsetter hvilken myndighet myndighetene skal ha for å kunne gjøre undersøkelser og håndheve bestemmelsene. Det omfatter blant annet myndighet til å få relevante opplysninger knyttet til en mulig overtredelse utlevert, starte undersøkelser eller rettergang, kreve at en næringsdrivende iverksetter tiltak for å avslutte en overtredelse, stanse eller forby overtredelser der det er hensiktsmessig, samt å ilegge sanksjoner etter artikkel 17.

Artikkel 15 fastsetter at myndighet(e) skal gis ansvar for å overvåke at regelverket etterleves i praksis. De skal utføre regelmessige kontroller med påstander og merker som brukes på markedet, og vurdere påstander og merkeordninger når det oppdages mulige overtredelser av bestemmelsene. Dersom utfallet av myndighetens vurdering er at det foreligger en overtredelse, skal den næringsdrivende informeres om dette og bes om å iverksette nødvendige korrigerende tiltak slik at overtredelsen opphører innen 30 dager. Det kan gjøres ved å bringe påstanden eller merket i samsvar med reglene eller la være å bruke eller henvise til påstanden. Tiltaket skal være effektivt og skje raskt, men samtidig være i samsvar med prinsippet om proporsjonalitet og retten til å bli hørt.

Rapporter med nærmere opplysninger om resultatet av kontrollene skal gjøres tilgjengelig for offentligheten via internett.

Artikkel 16 omhandler klagebehandlingsmekanismer og krav om adgang til rettslig prøving. Personer og organisasjoner som har en legitim interesse, skal kunne inngi begrunnede klager på brudd på regelverket til relevante myndigheter. Myndigheten skal vurdere klagen og ta nødvendige skritt for å behandle klagen, herunder stedlig tilsyn og høringer. Dersom utfallet av behandlingen blir at det foreligger brudd på regelverket, skal myndigheten ilegge sanksjoner etter artikkel 15. Myndigheten skal så snart som mulig informere klager om beslutningen om å etterkomme eller avslå begjæringen om tiltak som er framsatt i klagen, inkludert begrunnelse for resultatet.

Klager skal videre ha mulighet til å bringe myndighetens avgjørelse, handling eller unnlattelse av å handle inn for domstol eller et annet uavhengig og upartisk offentlig organ, som skal ha kompetanse til å prøve den prosessuelle og materielle lovligheten av myndighetens avgjørelser, handlinger eller unnlattelse av å handle. Dette berører ikke bestemmelsene i nasjonal rett om at administrative klageprosedyrer skal uttømmes før det gis adgang til rettslig prøving. Klageprosedyrene skal være rimelige, raske, og gratis eller ikke uoverkommelig kostbare. De skal videre sikre passende og effektive rettsmidler, herunder foreløpige rettsmidler, hvis det er nødvendig. Det skal sikres at informasjon om adgangen til klage og rettslig prøving er offentlig tilgjengelig.

Artikkel 17 fastsetter en rekke krav til nasjonale bestemmelser om sanksjoner ved overtredelse av regelverket. Sanksjonene må være effektive, proporsjonale og avskrekkende.

Sanksjonene skal avhenge av overtredelsens art, alvor, omfang og varighet, dens karakter (dvs. forsettlig eller uaktsom), den ansvarliges økonomiske stilling, økonomisk gevinst som følge av overtredelsen, samt eventuelle tidligere overtredelser eller andre skjerpene eller formildende faktorer. Sanksjoner som den næringsdrivende er ilagt i andre medlemsstater for samme overtredelse, skal også tas i betraktning.

Sanksjonene skal inkludere bøter, inndragning av inntekter knyttet til transaksjoner med de aktuelle produktene og midlertidig utestengelse fra offentlige innkjøpsprosesser og tilgang til offentlig finansiering, i en periode på maksimalt 12 måneder. Maksimalt nivå på bøtene som kan gis skal være på minst 4 % av den næringsdrivendes årlige omsetning i den eller de berørte medlemsstatene.

Artikkel 18 fastsetter nærmere regler for kommisjonens fastsettelse av delegerte rettsakter.

Etter artikkel 19 skal kommisjonen bistås av en komite.

Artikkel 20 pålegger medlemsstatene å overvåke anvendelsen av direktivet basert på oversikt over påstander og merkeordninger som har vært gjenstand for klage etter artikkel 16 eller der myndigheten har pålagt den næringsdrivende å treffe korrigerende tiltak etter artikkel 15 eller har ilagt sanksjoner etter artikkel 17.

Medlemsstatene skal formidle denne informasjonen til kommisjonen på årlig basis. Det europeiske miljøbyrået skal ut fra dette publisere en rapport med vurdering av utviklingen knyttet til påstander og merkeordninger, i hver medlemsstat og i EU som helhet.

Artikkel 21 pålegger kommisjonen å evaluere direktivet og presentere en rapport til Rådet og Europaparlamentet innen 5 år etter gjennomføringsfristen.

Artiklene 22-24 medfører at direktivet settes på listen i vedlegget til følgende rettsakter, med den virkning at direktivet her vil bli omfattet av rettsaktene:

- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1024/2012 av 25. oktober 2012 om forvaltningssamarbeid gjennom informasjonssystemet for det indre marked og om oppheving av kommisjonsvedtak 2008/49/EF (IMI-forordningen)
- Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2017/2394 av 12. desember 2017 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning og om oppheving av forordning (EF) nr. 2006/2004
- Directive (EU) 2020/1828 of the European Parliament and the Council of 25 November 2020 on representative action for the protection of the collective interest of consumers and repealing Directive 2009/22/EC